

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH

Văn hóa du lịch

DÙNG TRONG CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CHUYÊN NGHIỆP

NGUYỄN
HỌC LIỆU

71

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÀ NỘI

LÊ THỊ VÂN (*Chủ biên*)

GIÁO TRÌNH
VĂN HÓA DU LỊCH

(Dùng trong các trường THCN)

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI - 2008

Lời giới thiệu

---

*N*ước ta đang bước vào thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa nhằm đưa Việt Nam trở thành nước công nghiệp văn minh, hiện đại.

Trong sự nghiệp cách mạng to lớn đó, công tác đào tạo nhân lực luôn giữ vai trò quan trọng. Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam tại Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IX đã chỉ rõ: “Phát triển giáo dục và đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là điều kiện để phát triển nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững”.

Quán triệt chủ trương, Nghị quyết của Đảng và Nhà nước và nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của chương trình, giáo trình đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo, theo đề nghị của Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội, ngày 23/9/2003, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội đã ra Quyết định số 5620/QĐ-UB cho phép Sở Giáo dục và Đào tạo thực hiện đề án biên soạn chương trình, giáo trình trong các trường Trung học chuyên nghiệp (THCN) Hà Nội. Quyết định này thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Thành ủy, UBND thành phố trong việc nâng cao chất lượng đào tạo và phát triển nguồn nhân lực Thủ đô.

Trên cơ sở chương trình khung của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và những kinh nghiệm rút ra từ thực tế đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo các trường THCN tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình một cách khoa học, hệ

thống và cập nhật những kiến thức thực tiễn phù hợp với đối tượng học sinh THPT Hà Nội.

Bộ giáo trình này là tài liệu giảng dạy và học tập trong các trường THPT ở Hà Nội, đồng thời là tài liệu tham khảo hữu ích cho các trường có đào tạo các ngành kỹ thuật - nghiệp vụ và đông đảo bạn đọc quan tâm đến vấn đề hướng nghiệp, dạy nghề.

Việc tổ chức biên soạn bộ chương trình, giáo trình này là một trong nhiều hoạt động thiết thực của ngành giáo dục và đào tạo Thủ đô để kỷ niệm “50 năm giải phóng Thủ đô”, “50 năm thành lập ngành” và hướng tới kỷ niệm “1000 năm Thăng Long - Hà Nội”.

Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội chân thành cảm ơn Thành ủy, UBND, các sở, ban, ngành của Thành phố, Vụ Giáo dục chuyên nghiệp Bộ Giáo dục và Đào tạo, các nhà khoa học, các chuyên gia đầu ngành, các giảng viên, các nhà quản lý, các nhà doanh nghiệp đã tạo điều kiện giúp đỡ, đóng góp ý kiến, tham gia Hội đồng phản biện, Hội đồng thẩm định và Hội đồng nghiệm thu các chương trình, giáo trình.

Đây là lần đầu tiên Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội tổ chức biên soạn chương trình, giáo trình. Dù đã hết sức cố gắng nhưng chắc chắn không tránh khỏi thiếu sót, bất cập. Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp của bạn đọc để từng bước hoàn thiện bộ giáo trình trong các lần tái bản sau.

GIÁM ĐỐC SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Lời mở đầu

Hiện nay, đất nước ta đang thực hiện nền kinh tế mở cửa. Việc này cũng có nghĩa là mở rộng sự giao lưu hợp tác thương mại - văn hoá giữa các vùng, các nước trong khu vực và trên thế giới. Sự giao lưu này không những góp phần phát triển nền kinh tế nói chung mà còn thúc đẩy sự phát triển của ngành du lịch nói riêng.

Nền kinh tế ngày càng phát triển thì nhu cầu của con người càng cao, không những chỉ cần đáp ứng nhu cầu ăn no, mặc ấm mà còn phải đáp ứng nhu cầu ăn ngon mặc đẹp. Vì vậy, ngành du lịch đã được nhiều quốc gia rất coi trọng và đưa lên thành một ngành công nghiệp dịch vụ hay một ngành "công nghiệp không khói". Đồng thời, ngày nay, sự phát triển dịch vụ là xu thế tất yếu trên thế giới. Để cạnh tranh thắng lợi trong quá trình toàn cầu hoá kinh tế, tất cả các quốc gia cũng như các doanh nghiệp đều phải ưu tiên hàng đầu cho việc cung cấp chất lượng dịch vụ như là một lợi thế cạnh tranh.

Nắm bắt được xu hướng phát triển, ngành du lịch Việt Nam đã có những bước tiến quan trọng để phát triển kinh tế đất nước nói chung và ngành du lịch nói riêng. Muốn làm được điều đó cần phải có sự nỗ lực, góp sức của các cơ quan quản lý, cũng như việc đào tạo đội ngũ nhân viên phục vụ trong ngành du lịch.

Trong hệ thống các trường đào tạo chuyên ngành du lịch, Trường trung học Thương mại và Du lịch Hà Nội là một trong những trường hàng đầu, đặc biệt là về chuyên ngành Kinh doanh du lịch. Để nâng cao chất lượng và hiệu quả trong đào tạo, nhà trường đã tổ chức biên soạn hệ thống các giáo trình

phục vụ cho việc giảng dạy. Trong hệ thống các giáo trình được biên soạn, Giáo trình môn học Văn hoá du lịch có một vai trò rất quan trọng đối với học sinh chuyên ngành Kinh doanh du lịch.

Trong lần đầu tiên biên soạn chúng tôi không thể tránh khỏi những khiếm khuyết, rất mong nhận được những ý kiến đóng góp để giáo trình hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn.

TÁC GIẢ

Bài mở đầu

I. MỤC TIÊU CỦA MÔN HỌC VĂN HOÁ DU LỊCH

1. Mục tiêu chung

Môn học Văn hoá du lịch trang bị cho học sinh những kiến thức cơ bản về văn hoá và văn hóa du lịch; phương thức khai thác giá trị văn hoá trong hoạt động kinh doanh du lịch.

2. Mục tiêu cụ thể

- Hiểu được những đặc trưng cơ bản của văn hoá các dân tộc ở Việt Nam; một số tín ngưỡng, tôn giáo và lễ hội tiêu biểu ở Việt Nam.

- Vận dụng những kiến thức đã học vào hoạt động kinh doanh du lịch trong xây dựng các chương trình du lịch, trong hoạt động của hướng dẫn viên du lịch.

II. VỊ TRÍ, TÍNH CHẤT VÀ NỘI DUNG CỦA MÔN HỌC VĂN HOÁ DU LỊCH

1. Vị trí, tính chất môn học văn hoá du lịch

Môn học Văn hoá du lịch là môn học cơ sở của chuyên ngành Kinh doanh Du lịch - Khách sạn. Môn học này được dạy trước một số môn học chuyên ngành như : Lễ hành, Hướng dẫn du lịch...

2. Nội dung môn học Văn hoá du lịch

Môn học Văn hoá du lịch gồm bài mở đầu và 3 chương

Bài mở đầu: Giới thiệu khái quát về môn học Văn hoá du lịch

Chương 1 : Những vấn đề chung về Văn hoá du lịch

Chương 2: Những nội dung cơ bản của Văn hoá du lịch

Chương 3 : Khai thác những giá trị văn hoá trong hoạt động kinh doanh du lịch.

II. PHƯƠNG PHÁP HỌC TẬP MÔN HỌC

Môn học Văn hoá du lịch được nghiên cứu dựa trên cơ sở các phương pháp về Văn hoá Việt Nam; lịch sử văn hoá Việt Nam, đồng thời cũng vận dụng những phương pháp nghiên cứu cụ thể như: phương pháp phân tích, phương pháp tổng hợp, phương pháp so sánh...

Môn học Văn hoá du lịch là một môn học đặc thù có vai trò quan trọng đối với những sinh viên chuyên ngành Kinh doanh du lịch. Do vậy phương pháp dạy và học đòi hỏi phải có sự nỗ lực cao của cả người dạy và người học.

Những nguyên tắc chủ yếu trong học tập và giảng dạy đối với môn học Văn hoá du lịch gồm:

- Đề cao tính tự giác của học sinh với phương châm học sinh tự học là chủ yếu, giáo viên nêu vấn đề, gợi mở, định hướng để học sinh tìm hiểu, nghiên cứu. Đồng thời giáo viên cần coi trọng phương pháp lấy học sinh làm trung tâm nhằm phát huy tính chủ động, tích cực của học sinh để bài giảng sinh động, lôi cuốn hơn. Muốn làm được điều này cần xuất phát từ nội dung rộng lớn và phong phú trong kiến thức của môn học Văn hoá du lịch đối với học sinh chuyên ngành Kinh doanh du lịch. Đồng thời, không giáo viên nào có thể truyền đạt được lượng kiến thức đó trong khuôn khổ của giờ học trên lớp nên học sinh sẽ phải tự học, tự tìm hiểu, nghiên cứu dưới sự hướng dẫn và giúp đỡ của giáo viên.

- Học luôn luôn phải đi đôi với hành, vì vậy học sinh cần có sự cọ xát, có những cơ hội thực hành tay nghề, học sinh phải được đi thực tế tại các điểm du lịch, nghe thuyết minh của những người giàu kinh nghiệm để học hỏi.

- Luôn luôn phải cập nhật những thông tin mới nhất, người dạy và người học cần phải nắm được những đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về sự phát triển kinh tế đất nước nói chung và ngành Kinh tế du lịch nói riêng; từ đó vận dụng một cách đúng đắn, linh hoạt và sinh động vào hoạt động kinh doanh du lịch.